

Arbetsplatskoderna – ett trist beslut

■ På kvällen den 4 april befann jag mig på den i övrigt nästan tomma åhörarläkaren i riksdagshuset. Jag hade tagit mig dit för att lyssna till slutdebatten om den nya läkemedelspropositionen. Jag var särskilt intresserad av att ta del av motiven bakom det överraskande kravet att en arbetsplatskod kommer att krävas för att en legitimerad läkare skall få skriva ut rabatterade recept. Några sådana motiv hade jag nämligen inte hittat vare sig i propositionen eller i socialutskottets formuleringar.

Ville höra motiveringen

Min enkla tanke var att om riksdagen avser införa en sådan plötslig inskränkning i många läkares verksamhet så måste det finnas en god och genomtänkt motivering. Detta särskilt som den bakomliggande läkemedelsutredningen inte kommit med något som helst förslag i samma riktning. Läget i riksdagen var att miljöpartiet under resans gång hamnat som vågmästare i frågan. Om partiet förenade sig med de borgerliga skulle förslaget falla. Alla andra förslag var predestinerade att gå igenom som på räls.

Det visade sig emellertid att mp hade bestämt sig för att följa förslaget och jag väntade med intresse på motiveringen.

Partiets talesman Lotta Hedström fick det hett om örönen när oppositionspartiernas representanter pressade henne på en förklaring till ställningstagandet. Så småningom framgick det att det var den individuella förskrivarkoden, inte arbetsplatskoden, som för miljöpartiet var det viktigaste att på sikt åstadkomma.

Om riksdagen avlog förslaget om obligatoriska arbetsplatskoder skulle, menade Lotta Hedström, införandet av förskrivarkoderna kunna försenas. Och dessa koder hade ju läkarna länge motsatt sig!

Förvirrande sammanblandning

Jag menar att detta är en förvirrad motivering. Resonemanget innebär en sammanblandning av förskrivarkoder och arbetsplatskoder, som har helt olika syften. Och varför hota förskrivarkåren om kommande restriktioner i stället för att försöka ta fram fungerande lösningar? Hur skall uteslutningen av tusentals förskrivare utan arbetsplatskod kunna göra läkarkåren mer positiv till en individuell förskrivareregistrering?

Är miljöpartiets motivering representativ för de övriga partierna i regerings-samverkan? Frågan är relevant eftersom

man inte heller i propositionen eller i socialutskottets betänkande hittar någon klar motivering till kravet på arbetsplatskod.

Ett stelt och kontraproduktivt beslut

Jag lämnade bedrövad riksdagen efter debattens slut. Det politiska spelets stelheter gjorde att ett för sjukvården kontraproduktivt beslut måste fattas. Ingen kompromiss var möjlig, läsningarna fullständiga. Voteringen dagen därpå utföll till utskottets fördel med siffrorna 156 för och 127 emot.

Beslutet ger de redan ansträngda vårdcentralerna ett tillskott av rutinbetonade arbetsuppgifter som de knappast längtar efter. Kommer landstingen att agera?

Lars Boréus

professor emeritus i klinisk farmakologi vid Karolinska institutet, f.d. chef för avdelningen för klinisk farmakologi vid Karolinska sjukhuset. I årtionden aktiv i undervisningen i rationell läkemedelsbehandling och receptskrivningslära inom läkarutbildningen. Från och med den 1 oktober 2002 icke behörig att skriva rabatterade recept?
lars.boreus@chello.se

Rabatterade läkemedel – bara för »politiskt korrekta«?

■ Vad är det verkliga skälet till att riksdagen beslutat (5 april) att det ska krävas en arbetsplatskod på ett förskrivet recept för att en patient skall vara berättigad till läkemedelsrabatt? Konsekvensen av ett sådant beslut blir att endast läkare anställda inom offentligvården kan hjälpa patienten att få sin medborgerliga rätt att erhålla subventionerad medicin.

Andra läkare stängs ute

Icke offentliganställda läkare, som idag hjälper till med att förse medborgarna med nödvändig medicin, kommer inte att kunna fortsätta med detta. Sådana läkare är t ex privatläkare, pensionerade läkare, forskande läkare, läkare anställda på myndigheter och läkemedelsföretag, företagsläkare, sjukskrivna läkare utan anställning och alla läkare som tagit ledigt för annan sysselsättning.

Fler patienter hänvisas till färre läkare

Vården för denna grupps patienter kommer på så sätt att försämrats. De kommer att i ökad utsträckning hänvisas till den offentliga vården. Kän till denna vård utökas, vilket innebär försämrade läkartillgång för alla. Den läkarbrist vi har re-

dan idag blir för patienterna ännu mer uttalad då fler patienter hänvisas till färre läkare.

Vad är grunden för beslutet?

Jag skulle vilja ha besked om på vilka grunder regeringen anser att denna sistnämnda grupp läkare i vårt land inte uppfyller de krav vi har på förskrivning av läkemedel.

Anser våra politiska företrädare att den kunskap en utbildad läkare besitter finns kvar på den offentliga arbetsplatsen, då läkaren lämnar denna, och alltså inte är knuten till doktorn som person?

I så fall behövs ju inga läkare i vården, utan någon annan av politiker utsedd individ kan anställas inom offentliga vården, och genom anställningen bli kompetent att skriva ut politiskt lämplig medicin.

Politiska orsaker?

Jag vill inte tro att kunskapsföraktet hos maktens företrädare är så djupt rotat att till och med sunda förnuftet sviktar. Nej, jag är tyvärr övertygad om att det huvudsakliga syftet med denna »reform« är att få bort de läkare som inte låter sig

styras av politiskt valda arbetsgivare utan har hittat andra former för att utöva sin läkekonst i sjukvårdande syfte.

Jag vet att som patient vill man träffa en doktor som kan hjälpa till tack vare sin kunskap och inte tack vare sin politiska övertygelse.

Ulla Bergholm

med dr, specialist i allmänkirurgi, sjukskriven med intakt hjärnfunktion, Järfälla
ulla.bergholm@chello.se